

Notat

Partnerskabsaftale for fremme af grøn omstilling i nordjysk landbrug

Baggrund om landbrugets regionale tyngde og grønne omstilling

Landbruget er et meget væsentlig erhverv i Region Nordjylland, idet landbruget står for ca. 4,3% af beskæftigelsen, og derudover findes en betydelig mængde arbejde i følgeerhvervene (landbrugssektoren beskæftiger 10.800 mennesker i primærsektoren i Nordjylland og 4.300 i tæt knyttede industrier – det svarer til 7% af den private beskæftigelse i Region Nordjylland. For de fleste kommuner ligger tallet dog i 8 – 16% men Aalborg fortynder regionstallet med mange arbejdspladser uden for sektoren).

Samtidig udgør landbrugssektoren mere end 2/3 af CO₂ udledning. Derfor er landbrug et fokusområde i samtlige nordjyske DK2020-klimahandlingsplaner. Følgelig kan Nordjylland ikke komme i mål med den grønne omstilling uden en omstilling i landbruget.

Landbrugets struktur i Nordjylland og Regionens geografi er anderledes end i det øvrige Danmark. F.eks. er der relativt flere husdyr i det nordjyske landbrug end i landet som helhed, ligesom kulstofrig lavbundsjord udgør 10,1% af landbrugsarealet i Nordjylland mod 5,6% i det øvrige Danmark. Derfor står landbruget i Nordjylland over for en række særlige udfordringer, når omstillingen af landbrugssektoren skal gennemføres frem mod 2030. Den særlige struktur og de mange husdyr giver dog også en række særlige muligheder for at koble landbrugssektoren med energi- og transportsektoren, blandet andet gennem biogas, biobaserede brændstoffer, grøn bioraffinering etc., som ikke er til stede i samme omfang i resten af Danmark.

Landbruget er i gang med den grønne omstilling, og det er allerede nu klart, at man i denne grønne omstilling støder på uhensigtsmæssige regler, incitamentsstrukturer og forhindringer. Dette må særligt forventes, når man skal koble forskellige sektorer.

Politisk partnerskabsaftale med fokus på interessevaretagelse

DK2020-sekretariatet har gennemført en indledende sondering hos de tre store landboforeninger LandboNord, AgriNord og Fjordland om en politisk partnerskabsaftale, hvor landboforeninger og BRN forpligter hinanden på at samarbejde om at fremme den grønne omstilling inden for landbruget. Tanken er, at man i fællesskab lettere kan påvirke det nationale niveau, så man kan få fjernet lovgivningsmæssige forhindringer og få skabt hensigtsmæssige incitamentsstrukturer, der kan accelerere den grønne omstilling inden for den særlige nordjyske landbrugsstruktur. Landbruget er ikke omfattet af det generelle erhvervsfremmesystem, og derfor kalder erhvervet på lidt særlig opmærksomhed i forhold til regional interessevaretagelse.

For at komme videre i dialogen med landboforeningerne, er der brug for et tilsagn fra BRN om, at man ønsker at afsøge muligheden for at understøtte interessevaretagelse inden for landbrugets grønne omstilling i Nordjylland, og samarbejde med landboforeningerne om dette i det omfang, BRN og landbruget har sammenfaldende interesser.

I den videre proces anbefales det at udvide kredsen af landboforeninger til også at omfatte familielandbrugets foreninger. Det vil også være muligt at inddrage Landsforeningern for Bæredygtigt Landbrug og Økologiske Landsforening.

Da landboforeningerne forhandler direkte gennem deres politiske formandskab, vil det være ønskeligt, at BRN stiller med politiske repræsentanter i et videre forhandlingsforløb for at matche forhandlingsniveauerne.

Næste skridt frem mod en partnerskabsaftale vil være, at alle parter indkaldes til møde med henblik på at begynde at udforme en aftale.